

ZÁKLADY ÚČTOVNÍCTVA

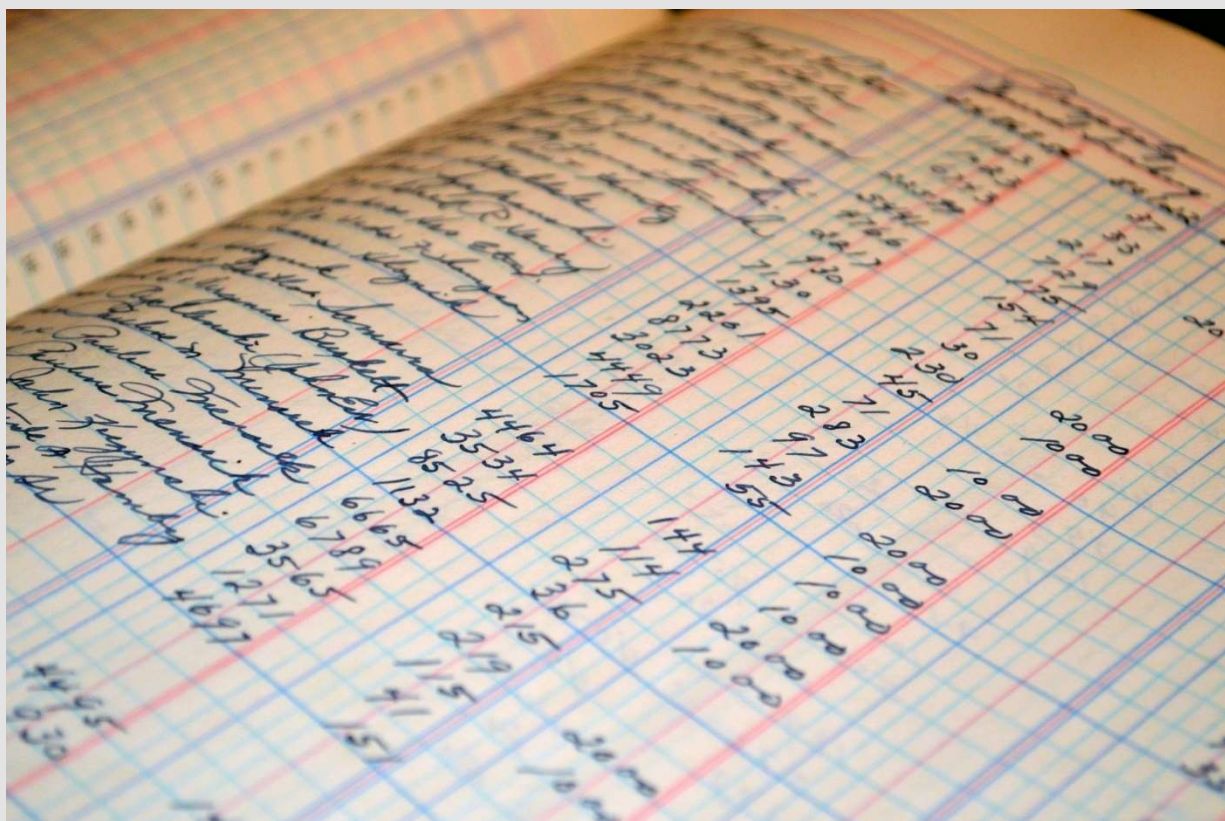

Image from Pixabay

Čo je to účtovníctvo a kto ho používa?

Konečným cieľom finančného účtovníctva je zostavovanie obchodných transakcií a iných vstupných dokumentov, ako sú faktúry a príjmy, vo forme finančných výkazov na všeobecné účely, ktorým môžu externí používatelia porozumieť. Kľúčom je to, že externí používatelia musia byť schopní porozumieť týmto finančným informáciám a používať ich pri rozhodovaní o spoločnosti.

Kto sú externí používatelia?

Akcionári alebo investori : Môžu to byť fyzické alebo právnické osoby, ktoré vlastnia podnik na základe držby akcií v spoločnosti. Vlastníctvo získajú upísaním základného imania prostredníctvom ponuky spoločnosti alebo nákupom akcií na voľnom trhu, ak sa s nimi obchoduje. Podieľajú sa na ziskoch a stratách spoločnosti. Účasť na stratách môže byť obmedzená alebo neobmedzená v závislosti od typu organizácie.

Veritelia: Sú ľudia, ktorí financujú spoločnosť, aby prekonala krátkodobé alebo dlhodobé finančné potreby spoločnosti. Nemajú žiadne vlastnícke práva. Za istú úrokovú sadzbu požičiavajú peniaze.

Zákazníci: Ľudia alebo subjekty, ktoré nakupujú tovar a služby od podniku.

Dodávatelia: Tí, ktorí dodávajú tovar alebo služby podniku.

Regulačné orgány: Štátne orgány, ktoré regulujú podnikanie, daňový úrad,

Médiá: Informujú o fungovaní spoločnosti.

Základné účtovné termíny:

V záujme jasného pochopenia predmetu je potrebné porozumieť nasledujúcim spoločným výrazom, ktoré sa v podnikovom účtovníctve často používajú. Cieľom je umožniť študentom porozumieť týmto často používaným pojmom skôr, ako sa dostanú do účtovnej terminológie.

Transakcia: Znamená udalosť alebo obchodnú činnosť, ktorá zahŕňa výmenu peňazí alebo peňažných hodnôt medzi stranami. Udalosť sa dá merať z hľadiska peňazí a mení finančnú situáciu osoby, napr. nákup tovaru zahŕňa príjem materiálu a podmienenie platiteľa, aby zaplatil dodávateľovi v budúcnosti. Transakcia môže byť hotovostná alebo kreditná transakcia. Ak strany vyplatia transakciu okamžite v hotovosti alebo šekom, nazýva sa to hotovostná transakcia. Pri úverových transakciách sa platba vyrovnáva k budúcemu dátumu podľa dohody medzi stranami.

Zisk: Prebytok výnosov nad nákladmi sa nazýva zisk. Môžeme ho vypočítať pre každú transakciu alebo pre podnikanie ako celok.

Strata: Prebytok nákladov nad príjmami sa nazýva strata. Môžeme ju vypočítať pre každú transakciu alebo pre podnikanie ako celok.

Aktíva: Aktíva sú zdroje vo vlastníctve podniku s cieľom ich použitia na generovanie budúcich ziskov. Majetok môže byť hmotný a nehmotný. Hmotný majetok je kapitál, ktorý má určitú fyzickú existenciu. napr. stroje a zariadenia, nábytok a vybavenie, pozemky a budovy, knihy, počítače, dopravné prostriedky atď. Kapitálové aktíva, ktoré nemajú fyzickú existenciu a ktorých hodnota je obmedzená právami a očakávanými prínosmi, ktoré držiteľ získa, a označujú sa ako nehmotné aktíva. napr. dobré meno, patenty, ochranné známky, autorské práva, dizajn atď.

Pasíva: Predstavujú finančnú povinnosť vyrovať účty k určitému dátumu v budúcnosti. Predstavuje množstvo peňazí, ktoré podnik dlhuje iným stranám. Napríklad, keď sa tovar nakupuje na úver, firma vytvorí záväzok zaplatiť dodávateľovi cenu tovaru v dohodnutom dátume v budúcnosti alebo pri prevzatí úveru od banky sa vytvorí povinnosť zaplatiť úroky a istinu.

Kapitál: Je to suma, ktorú do podnikania investovali jeho vlastníci. Môže byť vo forme hotovosti, majetku alebo akékoľvek iné aktívum, ktoré majiteľ alebo partneri podniku investovali do podnikateľskej činnosti. Z obchodného hľadiska je kapitál vlastníkov ich záväzok, ktorý sa má vyrovať iba v prípade zatvorenia alebo prevodu podniku. Preto nie je klasifikovaný ako bežný záväzok. V prípade právnických osôb sa kapitál zvyčajne označuje ako základné imanie.

Dlžník: Zákazník, ktorý dlhuje peniaze podniku za nákup tovaru na úver alebo poskytnuté služby alebo v súvislosti s inými zmluvnými záväzkami, sa nazýva dlžník alebo dlžníci. Inými slovami, dlžníci sú tie osoby, od ktorých má podnik získať späť peniaze za predaný tovar alebo služby poskytnuté na úver.

Veriteľ: Veriteľ je osoba, ktorej podnik dlhuje peniaze, napr. peniaze splatné dodávateľovi tovaru alebo poskytovateľovi služieb.

Pri podnikaní sa zvyčajne pripravuje niekoľko výkazov

- 1. Výkaz o finančnej situácii označovaný ako súvaha**
- 2. Výkaz ziskov a strát**
- 3. Výkaz o peňažných tokoch.**

V tejto kapitole sa sústredíme na výkaz ziskov a strát a súvahu, ktoré sú najčastejšie používané.

Súvaha: Je to výkaz o finančnej situácii podnikateľského subjektu k určitému dátumu. Uvádza zoznam všetkých aktív, pasív a kapitálu. Je dôležité si uvedomiť, že toto vyhlásenie vykazuje stav vecí v podnikaní, len k určitému dátumu. Opisuje, čo podnik vlastní a čo podnik dlhuje tretím stranám (to znamená záväzky) a vlastníkom (to znamená kapitál). Pripravuje sa po zahrnutí výsledného zisku / straty do výkazu ziskov a strát.

Výkaz ziskov a strát: V tomto výkaze sú uvedené výnosy a náklady, ktoré podniku vznikli v súvislosti so získaním týchto výnosov. Zvyčajne sa pripravuje za konkrétne účtovné obdobie, ktorým môže byť mesiac, štvrtrok, pol roka alebo rok. Čistý výsledok z výkazu ziskov a strát je buď zisk, ktorý podnik zarobil alebo strata, ktorú utrpel podnikateľský subjekt.

Image from Pixabay

Systém dvojitého zápisu :

Podvojný účtovníctvo je jednoduchý, ale výkonný koncept každej transakcie spoločnosti, ktorej výsledkom bude suma zaznamenaná na najmenej dvoch účtoch v účtovnom systéme. Každá transakcia má dvojaký aspekt, t. j. jedna strana poskytuje výhody a druhá dostáva výhody.

Z dôvodu systému podvojného účtovníctva budú všetky transakcie spoločnosti zahŕňať kombináciu dvoch alebo viacerých účtov zo súvahy a / alebo výkazu ziskov a strát. Celé finančné účtovníctvo závisí od účtovnej rovnice, ktorá je známa aj ako súvahová rovnica. Základná účtovná rovnica je:

$$\mathbf{Aktíva = Pasíva (záväzky + vlastný kapitál)}$$

Upozorňujeme, že výnosy alebo zisky zvýšia vlastný kapitál a náklady alebo straty ho znížia.

Základy účtovníctva možno pochopiť prostredníctvom príbehu kuriérskej spoločnosti, ktorú založil Ján a pomenoval ju ako „Rýchle doručenie“:

- Ján nepochybne začne podnikáť vloženie svojich osobných peňazí. To znamená, že Ján vlastní akcie „Rýchle doručenie“.
- „Rýchle doručenie“ bude musieť nakúpiť veľké, spoľahlivé dodávky na prepravu balíkov.
- Podnik začne zarábať na poplatkoch od klientov za doručovanie ich balíkov.
- Podnik bude inkasovať poplatky za doručenie balíkov.
- Podnik bude vytvárať náklady na prevádzku podniku, ako je plat pre Jána (ktorý pracuje pre spoločnosť,) výdavky spojené s vozidlami, reklama, atď.

S tisíckami takýchto transakcií v danom roku by si mal Ján zvyknúť evidovať všetky obchodné transakcie každý deň. Potom na konci roka sledovať, čo podnik získal alebo čo stratil, aby jeho majiteľ Ján alebo investor vedel zhodnotiť svoju investíciu.

Súvaha

Súvahové účty:

Účty aktív (príklady: hotovosť, pohľadávky, zásoby, vybavenie) Účty pasív (príklady: splatné zmenky, splatné účty, splatné mzdy) majetkové účty akcionárov (príklady: kmeňové akcie, nerozdelený zisk)

Účty výkazu ziskov a strát:

Účty výnosov (príklady: výnosy zo služieb, výnosy z investícií). Účty nákladov (príklady: mzdové náklady, náklady na nájomné, odpisy).

Pozrime sa na podnik a niekoľko ukázkových transakcií:

1. Na začiatku Decembra 2018, Ján začal svoju činnosť v spoločnosti Rýchle doručenie. Prvá transakcia, ktorú Ján bude evidovať v jeho firme je jeho osobná investícia 20.000 výmenou za 5000 akcií Rýchleho doručenia.

Dátum transakcie	Aktíva		=	Závazky	+	Vlastný kapitál
	Hotovosť					
1	20.000			-		20.000

2. Na druhý deň spoločnosť kúpi ojazdené dodávky na doručovanie za 14.000. Tieto transakcie sa zapíšu na dva účty a to hotovosť a vozidlá.

Dátum transakcie	Aktíva		=	Závazky	+	Vlastný kapitál
	Hotovosť	vozidlá				
1	20.000			0		20.000
2	-14000	14.000				

3. Po obstaraní daných vozidiel musí Ján kontaktovať poisťovacieho agenta, aby poistil zakúpené dodávky. Poisťovací agent ho informuje, že poistenie dodavok na nasledujúcich šesť mesiacov bude stať 1 200. Ján okamžite 1 200 uhradí na pošte. Predplatené poistenie (účet aktív vykázaný v súvahe) a náklady na poistenie (účet nákladov vykázaný vo výkaze ziskov a strát).

Dátum transakcie	Aktíva			=	Závazky	+	Vlastný kapitál
	hotovosť	vozidla	poistenie				
1	20.000				0		20.000
2	-14000	14.000					
zostatok	6000	14.000			0		20.000
3	-1200		1200				
zostatok	4800	14.000	1200				20.000

4. Dňa 3. decembra, získa spoločnosť Rýchle doručenie nového zákazníka, ktorý uhradí 10 za dodanie dvoch balíčkov v ten deň.

	Aktíva	=	Závazky	+	Vlastný kapitál
--	--------	---	---------	---	-----------------

Dátum transakcie	Hotovosť	vozidla	poistenie			
1	20.000				0	20.000
2	-14000	14.000				
zostatok	6000	14.000			0	20.000
3	-1200		1200			
zostatok	4800	14.000	1200			20.000
3	10					10
zostatok	4810	14.000	1200			20010

5. Spoločnosť získa 3. decembra svojho druhého zákazníka - miestnu spoločnosť, ktorá musí mať okamžite dodaných 50 balíkov. Pre Jána je cena 250 veľmi lákavá.

Dátum transakcie	Aktíva			=	Závazky	+	Vlastný kapitál
	hotovosť	vozidla	poistenie				
1	20.000				0		20.000
2	-14000	14.000					
zostatok	6000	14.000			0		20.000
3	-1200		1200				
zostatok	4800	14.000	1200				20.000
3	10						10
zostatok	4810	14.000	1200				20010
3	250						250
zostatok	5060	14.000	1200				20260

6. Ďalšie výdavky, ktoré vznikli Jánovi za dodávku bol poplatok na dočasnú pomoc pre človeka z agentúry na doručenie zásielok 3. decembra. Agentúra si zaúčtovala poplatok 80, ktorý je splatný do 12. decembra.

Dátum transakcie	Aktíva				=	Závazky	+	Vlastný kapitál
	hotovosť	vozidla	poistenie	pohľadávky				
1	20.000					0		20.000
2	-14000	14.000						
zostatok	6000	14.000				0		20.000
3	-1200		1200					
zostatok	4800	14.000	1200					20.000
3	10							10
zostatok	4810	14.000	1200					20010
3				250				250
zostatok	4810	14.000	1200	250				20260
3						80		-80
zostatok	4810	14.000	1200	250		80		20180

Aktíva zahŕňajú náklady, ktoré ešte sa neuplatnili (zatiaľ sa nevyužili), zatiaľ čo výdavky sú náklady, ktoré už boli vyčerpané. Keďže platba 1 200 je určená na šesť mesiacov, tak v rámci bežného mesiaca sa celý náklad neuplatní, bolo by logické sumu odpísať z účtu predplatené poistenie každý mesiac. (Na konci každého mesiaca, keď vyprší splatnosť, sa 200 presunie z predplateného poistenia na náklady na poistenie.)

Image from Pixabay

Výkaz ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát zobrazuje, aké ziskové bolo podnikanie v časovom intervale. Vykazovanie ziskovosti zahŕňa dve veci: sumu, ktorú ste zarobili (príjmy) a výdavky potrebné na získanie výnosov.

Účty výkazu ziskov a strát:

Účty výnosov (príklady: výnosy zo služieb, výnosy z investícií)

Účty nákladov (príklady: mzdové náklady, náklady na nájomné, odpisy)

Výnosy :

Hlavným príjmom podniku sú poplatky, ktoré získava za doručovanie balíkov. Výnosy sa zaznamenávajú, keď sú zarobené/vykázané, a nie vtedy, keď ich spoločnosť dostane na účet (akruálny princíp). Zaznamenávanie výnosov, keď sú zarobené, je výsledkom jedného zo základných účtovných princípov známych ako zásada vykazovania výnosov.

Například, ak Ján doručí 1 000 balíkov v decembri za 4 peňažné jednotky za jeden balík, za tento mesiac získal technicky tržby v celkovej výške 4 000. Za tieto poplatky posielal svojim klientom faktúry a jeho fakturačné podmienky sú, aby jeho klienti zaplatili do 10. januára. Napriek tomu, že jeho klienti môžu uhradiť faktúry až v januári, na základe časového rozlíšenia sa vyžaduje, aby boli tržby 4 000 zaznamenané do decembrových výnosov, pretože v tom čase sa skutočne uskutočnilo dodanie. Po vyrovnaní výdavkov s týmito výnosmi sa vo výkaze ziskov a strát za december ukáže, aká zisková bola spoločnosť pri dodávaní balíkov v decembri.

Keď Ján dostane 10. januára od svojich zákazníkov peniaze v hodnote 4 000, urobí účtovný zápis, aby ukázal, že peniaze boli prijaté. Týchto 4 000 sa nepovažuje za januárové výnosy, pretože tieto sa už vykázali ako výnosy v decembri, keď boli zarobené. Týchto 4 000 sa zaznamená v januári ako zníženie pohľadávok. (V decembri Ján urobil zápis zvýšenia pohľadávok a do predaja (výnosov))

Náklady

Teraz sa vráťme k druhej časti výkazu ziskov a strát . V decembrovom výkaze ziskov a strát by sa mali uvádzať náklady, ktoré vznikli v priebehu decembra, bez ohľadu na to, kedy spoločnosť tieto náklady skutočne zaplatila. Napríklad, Ján najme niekoho, kto mu pomôže s decembrovými dodávkami a súhlasí s tým, že mu zaplatí 500 3. januára. I napriek tomu je potrebné vykazať náklady 500 vo výkaze ziskov a strát v decembri. Na skutočnom dátume vyplatenia peňazí nezáleží. Suma 500 sa počíta ako decembrový náklad, aj keď tieto peniaze nebudú vyplatené skôr ako 3. januára. 500 mzdových nákladov vo výkaze ziskov a strát v decembri bude mať za následok vyrovnanie nákladov práce vynaloženej na dodanie decembrových balíkov s výnosmi z doručenia decembrových balíkov. Tento princíp porovnávania je veľmi dôležitý pri meraní toho, ako bola spoločnosť v danom časovom období zisková. Ďalšími nákladmi by boli napríklad pohonné hmoty alebo reklamné spoty.

Jeden jednoduchý, ale dôležitý bod: výkaz ziskov a strát nezobrazuje pohyb hotovosti, ale jej účelom je

- 1 . Reportovanie výnosov dosiahnutých úsilím spoločnosti v danom období a
- 2 . Reportovanie nákladov, ktoré spoločnosti vznikli v rovnakom období.

Účelom výkazu ziskov a strát je preukázať ziskovosť spoločnosti v konkrétnom časovom období. Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi sa nachádza na spodnom riadku a označuje sa ako čistý zisk alebo čistá strata.

Rýchle doručenie	
Výkaz ziskov a strát	
Za tri dni končiace 3. decembra 2019.	euro
Výnosy zo služieb	260
Náklady za dočasnú pomoc pre človeka z agentúry na doručenie	80
Zisk	180

Súvaha je dokument, ktorý sleduje aktíva, pasíva a vlastné imanie spoločnosti v konkrétnom čase. Po zaznamenaní položiek do 3. decembra bude súvaha vyzerat takto:

Aktíva	euro	Pasíva	euro
Hotovosť	4810	Pohľadávky	80
Pohľadávky	250	Vlastné imanie	20.000
Predplatené poistenie	1200	Nerozdelený zisk	180
Vozidla	14.000		
	20260		20260

Image from Pixabay